PROCES -VERBAL nr. 1

al ședinței ordinare

a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud (CRD Sud)

26 ianuarie 2017 *or.Cimișlia*
ora 10.00

Prezidează: ***Dna Maria Culeșov***, director Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

Total membri ai CRD Sud: 32 persoane
Prezenți: 25 persoane;
Absenți: 7 persoane.
Invitați:

Dl Anatol Usatîi, Viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor;
Dl Igor Malai, Șef-adjunct Direcție Generală Dezvoltare Regională;
Reprezentanții GIZ Moldova;
Reprezentanții "Pro Media Cimișlia".

Dl Nicolae Molozea, președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, a salutat prezența și a prezentat ordinea de zi a ședinței ordinare CRD Sud.

Ordinea de zi:

I. **Cu privire la audierea Raportului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud pentru anul 2016**
II. **Cu privire la aprobarea Planului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud pentru anul 2017**
III. **Cu privire la aprobarea Planului Operațional Regional Sud 2017-2020**
IV. **Cu privire la aprobarea Programului regional sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice în RDS 2017-2025**
V. **Cu privire la proiectele dezvoltate în baza Programelor regionale sectoriale în domeniile AAC si EE a clădirilor publice, cu suportul partenerului de dezvoltare GIZ, în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova"**
VI. **Informarea privind activitățile de consolidare a capacitaților CRD**

Dl Nicolae Molozea, președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, a propus aprobarea agendei.

Au votat:

Pro - 25 **Impotrivă – 0** **S-au abținut - 0**

Se aprobă ordinea de zi a ședinței CRD Sud.

Dl Nicolae Molozea, președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, a oferit cuvântul dlui **Anatol Usatîi**, Viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

Dl Anatol Usatîi, viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, a salutat prezența, declarând că, odată cu începerea noului an, și în vața actorilor de dezvoltare regională a început o nouă etapă - cea de lansare și implementare a proiectelor noi care au fost incluse recent în Documentul Unic de Program 2017-2020 și aprobate, prin hotărâre de Guvern, spre finanțare.

Dl Anatol Usatîi a specificat, că în următorii ani, din mijloacele Fondului Național de Dezvoltare Regională se preconizează de a fi implementate proiecte în valoare totală de 1, 46 miliarde de lei. În același timp, viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a precizat că, în cadrul actualului concurs al propunerilor de proiecte, au fost depuse cereri de finanțare în valoare totală de 7 miliarde lei. Potrivit lui, această cifră denotă foarte clar faptul că necesitățile de dezvoltare existente în regiunile țării sunt mult mai mari în comparație cu posibilitățile reduse ale Fondului Național de Dezvoltare Regională, care este la ziua de azi cel mai mic fond din țară, nefiind unul strustural, cum este Fondul Rutier, bunăoară, dar fiind conceput ca un fond predestinat unui spectru larg de domenii.

"Reieșind din acest fapt, intervențiile noastre trebuie să fie foarte bine punctate. La moment, pentru a face față provocărilor, noi pledăm pentru sinergizarea fondurilor, cu Ministerul Transportului în primul rând. Deja avem și o primă experiență în acest sens, pe care noi am acumulat-o în cadrul unui proiect implementat la Avdarma, în UTA Găgăuzia, unde noi am finanțat 5 milioane, iar alte 17 milioane de lei au fost alocate din Fondul Rutier. Vom continua să acționăm în aceeași manieră și multe din proiectele pe care le propunem și care urmează a fi puse în discuție la ședința Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale, unde se va decide asupra finanțării, vor fi examinare și sub aspectul cofinanțării", a menționat Anatol Usatîi.

Potrivit Viceministrului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, cele mai multe șanse de finanțare în perioada imediat următoare vor avea acele proiecte pentru care va exista consimțământul Ministerului Mediului, Ministerului Economiei și altor instituții interesate să acționeze în comun cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, în baza așa-numitei sinergizări a fondurilor.

I. S-a examinat:

1. Cu privire la audierea Raportului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud pentru anul 2016

Dna Maria Culeșov, directorul ADR Sud, în Raportul de implementare a SDR Sud pentru anul 2016, a punctat asupra celor mai importante rezultate obținute de specialiștii Agenției în activități de implementare a proiectelor de dezvoltare regională, planificare strategică și programare, organizare evenimente de anvergură și promovarea regiunii, relații internaționale, cooperare, schimb de experiență și atragere investiții.

Domeniile de activitate stabilite în Planul anual de activitate al ADR Sud în 2015:

1) *Managementul proiectelor de dezvoltare regională*
2) *Planificare strategică și programare*
3) *Comunicare, transparență și vizibilitate*
4) Cooperare și atragere de investiții

1. ***Managementul proiectelor de dezvoltare regională:***
   - În anul 2016 ADR Sud a implementat 6 proiecte, inclusiv 3 proiecte în valoare de 24,7 mln lei finanțate de partenerii de dezvoltare.
   - ADR Sud în anul 2016 a valorificat 51,1 mln lei din FNDR.

Concursului de propuneri de proiecte 2016 :

- 5 sesiune de informare privind condițiile Concursului de Propuneri de Proiecte.
- 100 de note conceptuale depuse la prima etape a CPP III
- 84 de note conceptuale au fost aprobate de CRD Sud și înaintate spre următoarea etapă de selecție
- 44 de propuneri de proiecte au fost identificate în urma etapelor de concurs și care au fost incluse în POR Sud 2017-2020
- A fost făcută evaluarea tehnico-financiară a proiectelor de experți în domeniu
- 29 de proiecte au fost votate de CRD Sud pentru a fi incluse în DUP
- 10 proiecte au fost incluse în DUP 2017-2020.

2. ***Planificare strategică și programare:***

➢ *Elaborata si Aprobată* ***SDR Sud 2016-2020*** *de către* ***CRD Sud***

➢ *Elaborat* ***POR Sud 2017-2020,*** *care include 59 de proiecte, aprobate de* ***CRD Sud*** *în ședința din 12 octombrie 2016*

➢ *Elaborat și publicat ghidul turistic* ***"Descoperă Regiunea de Dezvoltare Sud"***

➢ *Elaborarată și editată varianta succintă a* ***SDR Sud 2016-2020***

Elaborat ***PRS în domeniul sporirii atractivității turistice***

În cadrul acestor activități au fost realizate următoarele acțiuni:

- *Creat Grupul de Lucru Regional Sectorial în domeniul Turism*
- *Desfășurate 2 ședințe a GLRS ,*
- *Aprobat planul de acțiuni, viziunea și obiectivele de dezvoltare a sectorului;*
- *Aprobat varianta finale a documentului pentru desfășurarea consultăților publice*

Lansat procesul de elaborare a ***PRS în domeniul dezvoltării infrastructurii de afaceri,*** *:*

Realizari:

- *Creat GLRS pentru sectorul Infrastructura de Afaceri;*
- *Desfășurate 1 ședință a GLRS;*
- *Aprobat planul de acțiuni și structura documentului;*
- *Colectate date pentru analiza sectorului (BNS, APL, alți actori locali)*

ADR Sud a obținut suport în cadrul unui proiect finanțat din fondul pentru buna guvernare a Marii Britanii (DIFID).

3. ***Comunicare, transparență și vizibilitate:***

189 - Publicații în presa scrisă
75 - Ieşiri la radiou
12 - Ieşiri la TV
1 - Ghid turistic
3 - Evenimente organizate
245 - Comunicate de presă publicate pe site-ul adrsud.md
84730 - Vizitatori ai site-ului web adrsud.md
1 - Site-ul adrsud.md modernizat
4 - Buletine informative
500 - Actori regionali informați.

Evenimente desfășurate în 2016

- Conferința regională***"Oportunitățile Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării 2016„***
- Ziua Dunării în RDS
- Ziua Europei în RDS

Mediatizarea evenimentelor culturale din RDS pe site-ul ADR Sud ("Parada Florilor", "Festivalul Strugurelui", "iProsop", Festivalul internaţional de folclor „Nufărul Alb", Festivalul " Nistrule , pe malul tău", Festivalul "Ion Popuşoi"

1 conferinţă regională desfăşurată, circa 70 participanţi;

Subiecte abordate:

- Cooperarea transfrontalieră şi programul transnaţional pentru regiunea Dunării 2014-2020,
- Prioritățile de dezvoltare a RDS;
- Oportunităţi de dezvoltare a turismului şi infrastructurii de afaceri în RDS.

4. Cooperare şi atragere de investiţii

- 1 protocol de intenţie de colaborare ADR Sud – Regiunea de Planificare Zemgale, Letonia semnat;
- 1 proiect de AAC din POR Sud 2017-2020 depus pentru finanţare la ambasada Ungariei;
- 1 Portofoliu de proiecte în căutare de finanţare elaborat. Acesta include proiectele înaintate în CPP III ce nu vor obţine finanţare din FNDR;
- A fost facilitat procesul de stabilire a parteneriatelor RDS -Regiunea de planificare Zemgale Letonia, astfel 14 APL-uri de nivelul I şi II au iniţiat parteneriate

Şedinţe ale CRD Sud

Asigurat secretariatul CRD Sud:

- 3 şedinţe ale CRD Sud organizate pe parcursul anului 2016
- 12 decizii aprobate de către CRD Sud printre care:

- cu privire la aprobarea Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020;
- cu privire la stabilirea listei proiectelor prioritare, înaintate spre evaluare comisiei interministeriale;
- cu privire la aprobarea listei proiectelor care vor fi incluse în POR Sud 2017-2020).

Dezvoltarea capacităţilor actorilor de dezvoltare regională:

- **47 sesiuni** de instruire pe diverse domenii (Cooperare intercomunitară, Statistica regională, Managementul Proiectelor);
- Circa **800 actori** din RDS instruiţi;
- Dintre care circa **400** de reprezentanţi ai APL-urilor şi **33** membri ai CRD SUD
- Preluarea bunelor practici prin intermediul a 3 vizite de studii efectuate de specialiştii ADR Sud.

S-a decis:

1. **Se ia act de audierea Raportului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud şi activităţii ADR Sud pentru anul 2016.**

Au votat:

Pro – 24 **Contra – 1** **S-au abţinut – 0**

II. S-a examinat:

1. **Cu privire la aprobarea Planului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud pentru anul 2017**

Dl Vasile Sidor, specialist în probleme de planificare strategică şi programare, a prezentat membrilor CRD Sud Planul de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020 şi activităţile propuse spre realizare în anul 2017.

➢ ***Planul de implementare a SDR Sud pentru anul 2017 este structurat conform celor trei obiective specifice stabilite în SDR Sud 2020, şi anume:***

1. Asigurarea accesului la servicii şi utilităţi publice de calitate;
2. Creştere economică echilibrată şi durabilă;
3. Consolidarea guvernanţei regionale.

➢ ***Scurtă descriere a principalelor activităţi propuse spre realizare de ADR Sud în anul 2017:***

1) În domeniul Planificare Strategică şi Programare:

- Consultarea publică a proiectului Programului Regional Sectorial(PRS) în domeniul sporirii atractivităţii turistice a RDS(20 ianuarie) şi aprobarea documentului de către CRD Sud în şedinţa din 26 ianuarie 2017;
- Elaborarea în baza PRS a 4 Concepte de Propuneri de Proiecte (CPP) pentru sectorul respectiv;
- Dezvoltarea a 2 CPP din cele 4 în note conceptuale complete şi aplicarea acestora pentru finanţare externă la diverse programe de finanţare lansate de partenerii externi în anul 2017;
- Elaborarea PRS în domeniul dezvoltării infrastructurii de suport în afaceri şi aprobarea acestui document în şedinţa CRD Sud planificată spre desfăşurare în tr. III al anului 2017;
- Ca şi în cazul PRS în turism ne propunem elaborarea a 4 NC, dezvoltarea a 2 din ele şi depunerea acestora pentru finanţare externă;
- Elaborarea unui studiu regional privind "Potenţialul investiţional al RDS, probleme şi soluţii";
- Elaborarea raportului final pe implementarea POR Sud 2013-2016;
- Monitorizarea implementării SDR Sud 2016-2020 şi raportarea CRD Sud;
- Alte activităţi complementare;

2) În domeniul Management proiecte

- Finalizarea implementării unui proiect trecător din anul 2016 finanţat din FNDR, şi anume, "Reabilitarea şi modernizarea drumului de importanţă regională str. I. Spirin din or. Cahul";
- Continuarea implementării a 2 proiecte trecătoare din anii precedenţi şi implementate din sursele partenerilor de dezvoltare prin intermediul GIZ, şi anume:
  - Proiectul " Modernizarea serviciilor publice locale de AAC în raionul Cahul ", unde se propune: de a organiza recepţia finală a proiectului *"Construcţia sistemului de canalizare în s. Roşu"*, desfăşurarea procedurilor de achiziţii publice şi lansarea lucrărilor de construcţie în cadrul a două măsuri investiţionale "Branşarea caselor

de locuit din satul Roşu, Cahul la sistemul centralizat de canalizare" şi „Construcţia apeductului Cahul - Lebedenco „.

- Proiectul " Modernizarea serviciilor publice locale de AAC în raionul Leova ", unde se propune desfăşurarea procedurilor de achiziţii publice şi lansarea lucrărilor de construcţie la proiectul „Construcţia apeductului magistral Leova-Iargara".

o Lansarea activităţilor de implementare a proiectelor investiţionale noi, aprobate spre finanţare din sursele FNDR şi incluse în DUP 2017-2020;

o Dezvoltarea a 5 studii de fezabilitate rezultate din procesul de planificare regională sectorială (PRS) susţinut de GIZ, în proiecte tehnice, şi anume:

- "Eficientizarea energetică a LT „Matei Basarab" din or. Basarabeasca";
- "Eficientizarea energetică LT "Constantin Spătaru" din oraşul Leova";
- "Extinderea sistemului de canalizare în oraşul Leova. Construcţia staţiei de pompare a apelor uzate în oraşul Leova";
- "Îmbunătăţirea serviciilor de alimentare cu apă a localităţilor Iargara, Filipeni, Romanovca şi Cupcui din raionul Leova", şi
- "Îmbunătăţirea serviciilor de alimentare cu apă a comunelor Pelenei şi Gavanoasa din raionul Cahul şi extinderea către raionul Vulcăneşti (Gagauzia)".

o Alte activităţi complementare.

3) ***În alte domenii aferente măsurilor de realizare a SDR Sud şi care reies din atribuţiile ADR Sud:***

- Facilitarea semnării de parteneriate între APL interesate din RDS şi parteneri din regiunea Zemgale Letonia;
- Realizarea măsurilor de identificare a surselor de finanţare pentru proiectele incluse în POR 2017-2020, care nu au acoperire financiară din sursele FNDR;
- Facilitarea dezvoltării capacităţilor actorilor de dezvoltare regională din RDS;
- Asigurarea transparenţei în activitatea instituţiilor de dezvoltare regională din RDS;
- Asigurarea secretariatului CRD Sud;
- Organizarea şi buna desfăşurare a tuturor procedurilor de achiziţii publice pentru proiectele implementate de ADR Sud;
- Asigurarea utilizării eficiente şi transparente a surselor financiare gestionate de ADR Sud;
- Promovarea RDS ca platformă pentru investiţii şi turism;
- Alte activităţi complementare.

<u>Întrebări şi propuneri:</u>

1. **Dl Igor Malai,** şef-adjunct Direcţie Generală Dezvoltare Regională, a propus, ca pe viitor, în Planul de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud să fie incluse anumite rapoarte în urma evaluării proiectelor, care deja au fost implementate, şi să vină Agenţia către membrii CRD Sud cu informaţia, cum APL-urile de nivelul I şi II, beneficiarii ai proiectelor de dezvoltare regională, îşi respectă anumite angajamentele, luate în cadrul implementării proiectelor. Tot la solicitarea membrilor CRD Sud, pot fi invitaţi beneficiarii cu informaţia, cum s-a schimbat viaţa populaţiei în urma implementării proiectelor de dezvoltare regională.

<u>Au votat:</u>

Pro - 24 **Contra – 0** **S-au abţinut - 1**

S-a decis:

1. **Se aprobă Planul de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud și activității operaționale pentru anul 2017 (se anexează).**

2. **Agenția de Dezvoltare Regională Sud va raporta semestrial Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud privind realizarea planului de acțiuni.**

3. **Prezenta decizie întră în vigoare de la data adoptării.**

III. S-a examinat:

1. **Cu privire la aprobarea Planului Operațional Regional Sud 2017-2020**

Dna Tatiana Aramă, șef Secție planificare strategică și programare, a făcut o amplă prezentare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020 (SDR Sud):

➢ **A numit etapele de elaborare a POR-ului:**

- **Etapa de pregătire,** care a prevăzut definitivarea metodologiei și a structurii documentului stabilită în colaborare cu MDRC și cele 4 ADR, Nord, Centru, Sud și UTAG. Astfel, MDRC a recomandat pentru toate 4 agenții o structură identică POR care conține măsuri, ca formulare identice măsurilor din SDR 2016-2020. Tot odată, conform metodologiei recomandate, în POR sunt incluse doar acele măsuri care sunt acoperite cu proiecte investiționale și/sau proiecte soft.
- **Etapa de desfășurare a Concursului de Propuneri de Proiecte,** care a constat în lansarea Concursului III de Propuneri de Proiecte(CPP III), elaborarea și colectarea notelor conceptuale depuse (100 NC depuse), aprobarea de către CRD Sud a listei de note conceptuale care acced la etapa a doua a concursului (84 NC trecătoare), elaborarea și colectarea cererilor complete de finanțare (44 cereri), evaluarea acestora și aprobarea listei proiectelor pentru POR Sud 2017-202. (toate 44 proiecte au fost aprobate pentru a fi incluse în POR).
- **Etapa de elaborare a documentului integral,** în care proiectele selectate au fost grupate în POR pe obiective și măsuri, racordate la obiectivele și măsurile Strategiei.
- **Etapa de aprobare a POR de către CRD Sud** (ședința din 26 ianuarie 2017).

➢ **A numit compartimente majore a POR-ului:**

Capitolul I. Nivelul strategic include o reiterare succintă a obiectivului general, a obiectivelor specifice și a măsurilor identificate în strategie. SDR Sud 2016-2020 cuprinde 3 obiective specifice (domenii majore de intervenție) care încadrează în sine 12 măsuri (domenii specifice de intervenție).

Capitolul II. Nivelul operațional prevede lista proiectelor, grupate pe măsuri, identice ca formulare măsurilor de realizare a obiectivelor SDR Sud 2016-2020. Din cele 12 măsuri incluse în strategie, în compartimentul operațional din POR sunt incluse doar 6 măsuri, și

anume, măsurile care sunt acoperite de proiecte investiționale și/sau proiecte soft. În cazul POR Sud 2017-2020, aceste 6 măsuri corespund domeniilor de intervenție stabilite în cadrul celui de al treilea concurs de propuneri de proiecte la FNDR, lansat de MDRC în anul 2016. Astfel,măsurile incluse în POR Sud 2017-2020 sunt următoarele:

Măsura 1. *Modernizarea, extinderea și regionalizarea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare;*
Măsura 2. *Reabilitarea și modernizarea drumurilor regionale și locale;*
Măsura 3. *Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor solide;*
Măsura 4. *Sporirea eficienței energetice a clădirilor publice;*
Măsura 5. *Dezvoltarea infrastructurii de suport în afaceri;*
Măsura 6. *Modernizarea și promovarea obiectivelor cultural-turistice de importanță regională.*

POR Sud 2017-2020 conține în total 59 proiecte cu o valoare totală de 2960 milioane lei. Lista proiectelor incluse în POR Sud 2017-2019 a fost aprobată de CRD Sud prin decizia nr 2/02 din 12 octombrie 2016.

Din totalul de **59 de proiecte**, ***3 proiecte sunt trecătoare*** din anii precedenți. Aceste proiecte la data de 01 ianuarie 2017 se află în curs de implementare. Este vorba de:

- Proiectul "Reabilitarea și modernizarea drumului de importanță regională str. I. Spirin din or. Cahul", proiect finanțat din sursele FNDR;
- Proiectul " Modernizarea serviciilor publice locale de AAC în raionul Cahul " și
- Proiectul " Modernizarea serviciilor publice locale de AAC în raionul Leova ", ambele finanțate din sursele partenerilor de dezvoltare prin intermediul GIZ.

44 proiecte incluse în POR Sud 2017-2020 au rezultat din Concursul de Propuneri de Proiecte III la Fondul Național de Dezvoltare Regională(FNDR), și

12 proiecte (concepte de proiecte viabile) au rezultat din procesul de planificare regională sectorială (PRS) realizat cu suportul GIZ.

După probabilitatea de finanțare, portofoliul de proiecte din POR Sud 2017-2020 cuprinde 3 categorii de proiecte.

1. *Proiectele cu probabilitate sporită de finanțare. (13 proiecte).* Această categorie de proiecte include 3 proiecte trecătoare (nominal vezi mai sus) și 10 proiecte rezultate din concurs și care au fost selectate de comisia interministerială pentru a fi incluse în DUP 2017-2020. Finanțarea acestor proiecte va fi asigurată din FNDR;
2. *Concepte de Proiecte Viabile (CPV, 12 la număr).* Aceste proiecte au rezultat din procesul de planificare regională sectorială. O serie de donatori externi sunt interesați de finanțarea acestor proiecte. ADR Sud împreună cu partenerii de dezvoltare va fi implicat activ în căutarea surselor de finanțare pentru implementarea proiectelor din această categorie.
3. *Alte proiecte din POR(34 proiecte).* Aceste proiecte au fost identificate în urma CPP III, dar nu au fost incluse în DUP. Sunt proiectele cu surse de finanțare neidentificate. ADR Sud de comun cu aplicanții v-a întreprinde măsuri pentru a identifica surse financiare pentru implementarea acestor proiecte.

Capitolul III. Mecanisme instituționale de implementare conține o descriere succintă a actorilor implicați în procesul de implementare a planului operațional, a rolului și atribuțiilor acestora.

Capitolul IV. Surse de finanțare descrie principalele surse de finanțare a proiectelor incluse în POR.

Capitolul V. Monitorizarea şi evaluarea implementării POR descrie sistemul de M&E, a instituţiilor implicate în acest proces, precum şi a responsabilităţilor acestora.

Anexele la POR cuprind fişele proiectelor incluse în POR. Ele conţin pe lângă denumirea proiectului, a aplicantului şi a partenerilor, o listă de activităţi principale care urmează a fi realizate în procesul de implementare, lista indicatorilor de produs şi de rezultat şi costul proiectului.

Pentru monitorizarea şi evaluarea implementării măsurilor POR Sud 2013-2015, vor fi utilizaţi în mare parte indicatorii stabiliţi în măsurile respective din strategie. Însă ca valoare, indicatorii ţintă vor reflecta doar intervenţiile din cadrul proiectelor implementate în perioada 2017-2020, prin intermediul ADR Sud. Astfel, ţintele din POR reflectă doar contribuţia proiectelor realizate cu implicarea ADR Sud, pe când ţintele din strategie reflectă per ansamblu schimbările în regiune. Aşadar, la evaluarea implementării SDR Sud 2020 se va ţine cont atât de rezultatele obţinute în urma implementării POR Sud 2017-2020, cât şi de rezultatele proiectelor implementate de APL sau alţi actori din RDS, fără implicarea ADR Sud. Documentul integral, POR Sud 2017-2020, este aprobat de CRD Sud şi plasat pe pagina web a ADR Sud pentru informare www.adrsud.md.

Întrebări şi propuneri:

Dna Vera Ciuchitu, membru CRD Sud, a adresat o întrebare viceministrului Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor, privind alocarea finanţării pentru Regiunea Sud din Fondul Naţional pentru Dezvoltare Regională şi despre proiectele, care vor fi implementate în anul 2017.

Dl Anatol Usatîi, viceministrul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor, a specificat, că la data de 27 ianuarie 2017 va avea loc şedinţa Consiliului Naţional de Coordonare a Dezvoltării Regionale, în cadrul căreia vor fi aprobate proiectele pentru implementare în anul 2017 şi, respectiv, finanţarea pentru implementarea proiectelor din Fondul Naţional pentru Dezvoltare Regională.

Dl Mihai Olărescu, membru CRD Sud, a adresat întrebarea viceministrului Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor, referitor la cauzele respingerii proiectului, depus de către Consiliul Raional Cimişlia, în cadrul Comisiei Interministeriale, organizate de către Ministerul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor.

Dl Anatol Usatîi, viceministrul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor, a răspuns la întrebare, menţionând, că din punct de vedere tehnic, proiectul este bun, dar pentru implementarea proiectului, trebuie să fie o scrisoare oficială privind cofinanţarea din partea Ministerului Transporturilor. Încă o soluţie a problemei date este şi înaintarea proiectului respectiv, pentru implementare, la Fondul Rutier.

Totodată, Dl viceministru a propus Dlui Mihai Olărescu să prezinte o adresare oficială în scris, pe problema dată, la Ministerul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor.

Au votat:

Pro - 22 **Contra – 0** **S-au abţinut - 3**

S-a decis:

1. **Se aprobă Planul Operațional Regional Sud 2017-2020 (se anexează).**

2. **Prezenta decizie întră în vigoare de la data adoptării.**

III. S-a examinat:

1. Cu privire la aprobarea Programului regional sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice în RDS 2017-2025

Dna Ana Donia, specialist în probleme de planificare strategică și programare, a prezentat o Notă informativă privind Programul Regional Sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice a RDS (elaborare, structură, aprobare):

Scopul elaborării documentului: Programul Regional Sectorial reprezintă un instrument operațional în planificarea regională, cu menirea de a spori capacitatea APL-urilor în elaborarea proiectelor regionale durabile și de a crea condiții pentru dezvoltarea fluxului de proiecte în dezvoltarea turismului, respectându-se conformitatea acestuia cu politicile sectoriale, practicile existente și cadrul strategic relevant. Totodată, programul dat propune o abordare clară și realistă pentru sporirea atractivității turistice a RDS.

Metodologia de elaborare a documentului: Programul dat a fost elaborat în baza unei abordări participative, bazate pe deciziile grupului de lucru, format sub egida ADR Sud. Grupul de lucru regional sectorial (GLRS) include reprezentanți ai fiecărui Consiliu Raional din RD Sud, reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC), reprezentanți ai Agenției Turismului, mediului academic, ș.a. Grupul de lucru s-a convocat în trei ședințe, în cadrul cărora :

- A aprobat planul de acțiuni în elaborarea PRS-lui;
- A fost consultat în elaborarea viziunii, obiectivului general și obiectivelor specifice ale documentului dat;
- A lansat idei de proiecte în vederea sporirii atractivității turistice a RDS;
- A aprobat proiectul documentului, ca și structură și conținut.

Structura documentului: programul Regional sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice a RDS, are următoarea structură:

1. *Cadrul conceptual al programului regional sectorial*
2. *Analiza situației curente și identificarea problemelor*
3. *Infrastructura și serviciile turistice existente în RD sud*
4. *Situația turismului în RD Sud*
5. *Destinații cu potențial de dezvoltare (trasee turistice)*
6. *Probleme și bariere legate de dezvoltarea turismului în regiune*
7. *Analiza swot*
8. *Viziunea și obiectivele dezvoltării sectorului turism în regiune*
9. *Criterii de selectare a propunerilor de proiecte*
10. *Costuri și surse de finanțare a sectorului turism*
11. *Monitorizarea și evaluarea*
12. *Concluzii și sinteză*

Membrii Grupului de Lucru Regional Sectorial s-au angajat să completeze câte 5 fişe de proiect în domeniul turismului din raionul care-l reprezintă, până la data de 11 ianuarie. Urmare, aceste fişe au fost expediate expertului, din care ulterior vor genera concepte de proiecte posibile (CPP).
Documentul urmeză să fie supus consultărilor publice la data de 20 ianuarie curent, iar la 26.01.2017 să fie aprobat la şedinţa CRD Sud.

Au votat:

Pro - 25 **Impotrivă – 0** **S-au abţinut - 0**

S-a decis:

1. **Se aprobă Programul regional sectorial în domeniul sporirii atractivităţii turistice în Regiunea de Dezvoltare Sud 2017-2025 (se anexează).**

2. **Prezenta decizie întră în vigoare de la data adoptării.**

V. S-a examinat:

1. Cu privire la proiectele dezvoltate în baza Programelor regionale sectoriale în domeniile AAC si EE a clădirilor publice, cu suportul partenerului de dezvoltare GIZ, în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova"

Dna Valentina Pleşca, Consultant Naţional Superior în domeniul dezvoltării serviciilor publice locale, GIZ Moldova, a a menţionat, că 45 % (18 proiecte din 40) din proiectele eligibile pentru finanţare, dezvoltate în cadrul celor 12 programe sectoriale, în valoare totala de 102.9 mln. de euro sunt în implementare, printre care 12 proiecte în domeniul drumuri regionale şi locale, în valoare investiţională de 40 mln. de euro, alte 12 proiecte în domeniul aprovizionare cu apă şi canalizare, în valoare totală de 25 mln. de euro, 3 proiecte în valoare totală de 26,1 mln. de euro ce ţin de managementul deşeurilor solide şi 13 proiecte în sectorul eficienţa energetică în clădirile publice, în sumă de 11,8 mln. euro.
Consultantul GIZ a făcut publică lista proiectelor în domeniile Aprovizionare cu Apă şi Canalizare şi Eficienţa Energetică în clădirile publice, propuse pentru finanţare UE în Regiunea de Dezvoltare Sud şi a vorbit şi despre următoarele acţiuni, ce urmează a fi întreprinse în acest sens.

Întrebări şi propuneri:

Dna Vera Ciuchitu, membru CRD Sud, a întrebat, dacă în cazul excluderii proiectului de Eficienţă Energetică a Spitalului Raional Ştefan Vodă este posibil înlocuirea acestuia cu proiectul de Eficienţă Energetică a Spitalului Raional Căuşeni, care dispune de studiu de fezabilitate.
Dna Valentina Pleşca, Consultant Naţional Superior în domeniul dezvoltării serviciilor publice locale GIZ Moldova, a menţionat, că proiectul de la Ştefan Vodă a fost respins din motivul, că edificiul spitalului nu corespunde cerinţelor pentru implementarea proiectelor în domeniul eficienţei energetice, stipulate în Hotărârea Guvernului nr. 663. Aceleaşi cerinţe trebuie să fie respectate şi în cazul proiectului de Eficienţă Energetică a Spitalului Raional Căuşeni.

Au votat:

Pro - 25 **Impotrivă – 0** **S-au abţinut - 0**

S-a decis:

1. **Se ia act de informație cu privire la proiectele dezvoltate în baza Programelor regionale sectoriale în domeniile AAC si EE a clădirilor publice, cu suportul partenerului de dezvoltare GIZ, în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova".**

VI. S-a examinat:

1. Informarea privind activitățile de consolidare a capacitaților CRD

Dna Stela Corobceanu, Expert de dezvoltare regională GIZ Moldova, a venit cu o comunicare detaliată în fața membrilor CRD Sud, aducând la cunoștința reprezentanților APL I și II, ai mediului de afaceri și a sectorului asociativ din Regiunea Sud care sunt domeniile și modalitățile de intervenție identificate de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei în acest sens.

Totodată, **Dna Stela Corobceanu** a ieșit cu propunere de constituire a Grupului de lucru pentru elaborarea Regulamentului de pilotare a activității Comisiilor (Grupurilor de lucru) sectoriale a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.

Întrebări și propuneri:

Dl Vasile Baciu, membru CRD Sud, a propus, ca fiecare din cele 8 raioane să-și delege câite o persoană din rândul membrilor CRD pentru includerea acesteia în componența Grupului de lucru pentru elaborarea Regulamentului de pilotare a activității Comisiilor (Grupurilor de lucru) sectoriale a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.

Propunerea dată a fost susținută unanim de către membrii CRD Sud.

Au votat:

Pro - 25 **Impotrivă – 0** **S-au abținut - 0**

S-a decis:

1. **Se ia act de informație privind activitățile de consolidare a capacitaților Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare.**
2. **Se constituie Grupul de lucru pentru elaborarea Regulamentului de pilotare a activității Comisiilor (Grupurilor de lucru) sectoriale a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud în următoarea componență:**

1. **Raionul Basarabeasca – Baciu Vasile**
2. **Raionul Cahul – Strelciuc Silvia**
3. **Raionul Cantemir – Busuioc Alexei**
4. **Raionul Căușeni – Ciuchitu Vera**
5. **Raionul Cimișlia – Răileanu Gheorghe**
6. **Raionul Leova – Guțu Ion**
7. **Raionul Ștefan Vodă – Cociu Vladislav**
8. **Raionul Taraclia – Țurcan Tatiana**

Dl Nicolae Molozea, preşedinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud:

- Toate întrebările, stipulate în ordinea de zi a şedinţei CRD, au fost examinate cu succes, conform agendei.

Preşedinte al Consiliului **Nicolae MOLOZEA**

Contrasemnat:
Secretar al şedinţei **Maria CULEŞOV**